

Na osnovu člana 315. tačke 3. Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Predsedništvo Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije izdaje

**UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O RATIFIKACIJI
KONVENCIJE 143 O MIGRACIJAMA U
USLOVIMA ZLOUPOTREBE I UNAPREĐENJU
JEDNAKIH MOGUĆNOSTI I TRETMANA
RADNIKA MIGRANATA, USVOJENE NA
ŠEZDESETOM ZASEDANJU GENERALNE
KONFERENCIJE MEĐUNARODNE
ORGANIZACIJE RADA**

Prolašava se Zakon o ratifikaciji Konvencije 143 o migracijama u uslovima zloupotrebe i unapređenju jednakih mogućnosti i tretmana radnika migranata, usvojene na šezdesetom zasedanju Generalne konferencije Međunarodne organizacije rada, koji je usvojila Skupština SFRJ, na sednici Saveznog veća od 26. novembra 1980. godine i na sednici Veća republika i pokrajina 26. novembra 1980. godine.

P br. 35
26. novembra 1980. godine
Beograd

Predsednik Predsedništva SFRJ,
Cvijetin Mijatović, s. r.

Predsednik Skupštine SFRJ,
Dragoslav Marković, s. r.

ZAKON
O RATIFIKACIJI KONVENCIJE 143 O MIGRACIJAMA U USLOVIMA
ZLOUPOTREBE I UNAPREĐENJU JEDNAKIH MOGUĆNOSTI I
TRETMANA RADNIKA MIGRANATA, USVOJENE NA
ŠEZDESETOM ZASEDANJU GENERALNE KONFERENCIJE
MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA

(Sl. list SFRJ - Međunarodni ugovori br. 12/80)

Osnovni tekst na snazi od 06/12/1980 , u primeni od 06/12/1980

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija 143 o migracijama u uslovima zloupotrebe i unapređenju jednakih mogućnosti i tretmana radnika migranata, usvojena na šezdesetom zasedanju Generalne konferencije Međunarodne organizacije rada.

Član 2.

Tekst Konvencije u originalu na engleskom jeziku [\[1\]](#) i u prevodu na srpskohrvatskom jeziku glasi:

Konvencija 143

KONVENCIJA O MIGRACIJAMA U USLOVIMA
ZLOUPOTREBE I UNAPREĐENJU JEDNAKIH
MOGUĆNOSTI I TRETMANA RADNIKA
MIGRANATA

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je u Ženevi sazvaio Administrativni savet Međunarodnog biroa rada i koja se sastala 4. juna 1975. godine na svom šezdesetom zasedanju, i

Smatrajući da joj se preambulom Ustava Međunarodne organizacije rada stavlja u zadatak da štiti "interese radnika zaposlenih u inostranstvu", i

Smatrajući da se filadelfijskom deklaracijom potvrđuje, među principima na kojima se Organizacija zasniva, da "rad nije roba" i da "svako siromaštvo predstavlja opasnost za napredak svih" i priznaje svečana obaveza MOR-a da potpomaže programe kojima treba posebno da se ostvari puna zaposlenost putem "transfera radne snage, uključujući i migraciju radi zapošljavanja",

Imajući u vidu svetski program za zapošljavanje MOR-a, kao i Konvenciju i Preporuku o politici zapošljavanja od 1964. godine, i ističući potrebu da se izbegne prekomerno i nekontrolisano ili nepotpomognuto povećanje migracionih kretanja

zbog negativnih posledica, na socijalnom i humanitarnom planu, i

Smatrajući da vlade mnogih zemalja, da bi savladale nedovoljnu razvijenost i strukturalnu i hroničnu nezaposlenost, sve više ističu da je poželjno podsticati transfer kapitala i tehnologije pre nego transfer radnika, saglasno potrebama i zahtevima ovih zemalja u obostranom interesu zemalja porekla i zemalja zaposlenja, i

Imajući u vidu pravo svakog da napusti bilo koju zemlju uključujući i svoju sopstvenu, kao i da uđe u svoju zemlju, kao što je utvrđeno u Opštoj deklaraciji o pravima čoveka i Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima, i

Podsećajući na odredbe sadržane u Konvenciji i Preporuci o radnicima migrantima (revidirana) iz 1949. i Preporuci o zaštiti radnika migranata (nedovoljno razvijene zemlje) iz 1955, Konvenciji i Preporuci o politici zapošljavanja iz 1964, Konvenciji i Preporuci o službi za zapošljavanje iz 1948. i u Konvenciji o agencijama za zapošljavanje koje naplaćuju svoje usluge (revidirana) iz 1949, koje se bave pitanjima kao što su regulisanje regrutovanja, dovođenja i upošljavanja radnika migranata, obezbeđenja tačnih obaveštenja o migracijama, minimalnih uslova koje treba da uživaju migranti na putu i po dolasku, usvajanje aktivne politike zapošljavanja i međunarodne saradnje u ovim pitanjima, i

Smatrajući da emigracija radnika do koje dolazi zbog uslova na tržištu rada treba da se odvija pod nadzorom zvaničnih organa za zapošljavanje ili u saglasnosti sa odnosnim bilateralnim ili multilateralnim sporazumima, posebno sa onima kojima se omogućava sloboda kretanje radnika, i

Smatrajući da postojanje nedozvoljene i trajne trgovine radnom snagom zahteva donošenje novih normi posebno usmerenih na otklanjanje ovih zloupotreba, i

Podsećajući na odredbe Konvencije o radnicima migrantima (revidirane) iz 1949. kojima se zahteva od članova koji su je ratifikovali da na imigrante koji se zakonito nalaze na njihovoj teritoriji primenjuju tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji primenjuju na svoje državljane u vezi sa raznim pitanjima navedenim u njoj, u onoj meri u kojoj su ta pitanja regulisana zakonima, odnosno propisima ili podleže kontroli upravnih organa vlasti, i

Podsećajući da definicija izraza "diskriminacija" u Konvenciji o diskriminaciji u pogledu zaposlenja i zanimanja iz 1958. ne obuhvata obavezno razlike po osnovu državljanstva, i

Smatrajući da su poželjne nove norme, uključujući i norme u oblasti socijalnog obezbeđenja, za stvaranje jednakih mogućnosti tretmana radnika migranata, a da u pogledu pitanja koja su regulisana zakonima, odnosno propisima ili podleže kontroli upravnih organa vlasti treba obezbediti tretman koji je bar jednak tretmanu domaćih radnika, i

Konstatujući da je za potpun uspeh akcije koja se odnosi na vrlo raznolike probleme radnika migranata neophodna tesna saradnja sa Ujedinjenim nacijama i drugim

specijalizovanim agencijama, i

Konstatujući da se pri izradi sledećih normi vodilo računa o radu Ujedinjenih nacija i drugih specijalizovanih agencija i da će, da bi se izbeglo dupliranje i obezbedila odgovarajuća koordinacija, postojati stalna saradnja na unapređenju i obezbeđenju primene normi, i

S obzirom na to da je odlučila da usvoji izvesne predloge u vezi s radnicima migrantima, što je peta tačka dnevnog reda zasedanja, i

S obzirom na to da je rešila da se ovi predlozi uobliče u Međunarodnu konvenciju kojom se dopunjuje Konvencija o radnicima migrantima (revidirana) iz 1949. i Konvencija o diskriminaciji u pogledu zaposlenja i zanimanja iz 1958,

Usvaja na dan 24. juna 1975. godine Konvenciju koja se naziva Konvencija o radnicima migrantima (dopunske odredbe) iz 1975:

I deo

MIGRACIJA U USLOVIMA ZLOUPOTREBE

Član 1.

Svaki član za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da će poštovati osnovna ljudska prava svih radnika migranata.

Član 2.

1. Svaki član za koga je ova konvencija na snazi sistematski nastoji da utvrdi da li na njegovoj teritoriji ima nezakonito zaposlenih radnika i da li sa njegove teritorije polaze, preko nje prolaze ili na nju stižu migraciona kretanja u cilju zapošljavanja, pri čemu su migranti u toku puta, po dolasku, za vreme boravka i rada izloženi uslovima kojima se krše odnosi međunarodni, multilateralni ili bilateralni instrumenti ili sporazumi ili nacionalno zakonodavstvo.

2. Predstavničke organizacije poslodavaca i radnika treba u potpunosti konsultovati i omogućiti im da pruže sve informacije koje imaju u vezi s ovim pitanjem.

Član 3.

Svaki član usvaja sve potrebne i odgovarajuće mere, kako u okviru svoje nadležnosti tako i u saradnji s drugim članovima:

(a) za suzbijanje tajnih migracija i nezakonitog zapošljavanja migranata, i

(b) protiv organizatora nezakonitog ili trajnog kretanja migranata u cilju zaposlenja, ako to kretanje polazi sa njegove teritorije, prolazi preko nje ili se završava na njoj, i protiv onih koji zapošljavaju

radnike koji su imigrirali pod nezakonitim uslovima, da bi se sprečile i otklonile zloupotrebe pomenute u članu 2. ove konvencije.

Član 4.

Članovi treba posebno da preduzmu potrebne mere, na nacionalnom i međunarodnom planu, radi uspostavljanja sistematskih kontakata i razmene informacija o ovom pitanju s drugim državama, u konsultaciji s predstavničkim organizacijama poslodavaca i radnika.

Član 5.

Jedan od ciljeva mera preduzetih na osnovu čl. 3. i 4. ove konvencije je da se omogući sudsko gonjenje onih koji se bave trgovinom radnom snagom, bez obzira na to koje se zemlje bave tom aktivnošću.

Član 6.

1. U saglasnosti s nacionalnim zakonodavstvom preduzimaju se mere za efikasno otkrivanje nezakonitog zapošljavanja radnika migranata i za utvrđivanje i primenu administrativnih, građanskih i kaznenih mera, uključujući i zatvor, u vezi s nezakonitim zapošljavanjem radnika migranata, organizovanjem migracija radnika radi zaposlenja kod kojih dolazi do zloupotrebe iz člana 2. ove konvencije i hotimičnim pomaganjem takvih migracija, bez obzira da li se to radi u cilju zarade ili ne.

2. Ako se neki poslodavac sudski goni u okviru primene mera shodnom ovom članu, on ima pravo da podnese dokaz o svojoj dobroj nameri.

Član 7.

U pogledu zakona, propisa i drugih mera koje su predviđene ovom konvencijom radi sprečavanja i otklanjanja gore pomenutih zloupotreba, predstavničke organizacije poslodavaca i radnika treba konsultovati i priznati im mogućnost da u tu svrhu preduzimaju inicijative.

Član 8.

1. Pod uslovom da je legalno boravio u određenoj zemlji radi zaposlenja, ne smatra se da se radnik migrant nalazi u nezakonitom ili neregulisanom položaju samo zbog činjenice da je izgubio zaposlenje, što samo po sebi ne podrazumeva povlačenje njegove dozvole za boravak ili, u zavisnosti od slučaja, dozvole za rad.

2. Sledstveno tome, on uživa jednak tretman kao i domaći radnici, naročito u pogledu garancija u vezi sa sigurnošću zaposlenja, obezbeđenjem alternativnog zaposlenja, radovima organizovanim za pomoć nezaposlenima i prekvalifikacijom.

Član 9.

1. Bez štete po mere za kontrolisanje kretanja migranata u cilju zaposlenja na taj

način što će se radnicima migrantima obezbediti da uđu na nacionalnu teritoriju i da se zaposle saglasno odnosnim zakonima i propisima, radnik migrant i njegova porodica treba, u slučajevima u kojima ovi zakoni i propisi nisu bili poštovani i u kojima se njegov položaj ne može učiniti regularnim, da uživaju jednak tretman u pogledu prava koja proističu iz prošlih zaposlenja, u pogledu nagrađivanja, socijalnog obezbeđenja i drugih davanja.

2. U slučaju spora o pravima iz prethodnog stava, radnik ima mogućnost da svoj slučaj iznese nadležnom organu, lično ili preko predstavnika.

3. U slučaju proterivanja radnika ili njegove porodice, oni ne snose troškove.

4. Nijedna odredba ove konvencije ne sprečava članove da licima koja nezakonito borave ili rade u zemlji daju pravo da tu ostanu i da se legalno zaposle.

II deo

JEDNAKOST MOGUĆNOSTI I TRETMANA

Član 10.

Svaki član za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da formuliše i sprovodi nacionalnu politiku kojom će se unapređivati i garantovati, na način koji odgovara nacionalnim uslovima i praksi, jednake mogućnosti i tretman u pogledu zaposlenja i zanimanja, socijalnog obezbeđenja, sindikalnih i kulturnih prava i individualnih i kolektivnih sloboda za lica koja se u svojstvu radnika migranata ili članova njihovih porodica legalno nalaze na njegovoj teritoriji.

Član 11.

1. Za svrhe ovog dela Konvencije izraz "radnik migrant" označava lice koje migrira ili je migriralo iz jedne zemlje u drugu s ciljem da nađe neki drugi posao, osim za sopstveni račun, i obuhvata svako lice koje je redovno ušlo u zemlju kao radnik migrant.

2. Ovaj deo Konvencije ne primenjuje se na:

(a) pogranične radnike;

(b) umetnike i pripadnike slobodnih profesija koji su ušli u zemlju na kraće vreme;

(c) pomorce;

(d) lica koja dolaze izričito radi obuke ili obrazovanja;

(e) lica zaposlena u organizacijama ili preduzećima koja funkcionišu na teritoriji neke zemlje, koja su privremeno primljena u tu zemlju, na zahtev svog poslodavca da bi obavila određene poslove i zadatke, na

ograničeno i određeno vreme, i koja su obavezna da napuste tu zemlju po završetku tih poslova ili zadataka.

Član 12.

Svaki član treba, na način koji odgovara nacionalnim uslovima i praksi, da:

- (a) nastoji da obezbedi saradnju poslodavačkih i radničkih organizacija i drugih nadležnih organa u podsticanju prihvatanja i primene politike predviđene u [članu 10.](#) ove konvencije;
- (b) donosi takve zakone i propise i podstiče takve obrazovne programe koji će obezbediti prihvatanje i primenu te politike;
- (c) preduzima mere, podstiče obrazovne programe i razvija druge aktivnosti, s ciljem da se radnici migranti što bolje upoznaju s usvojenom politikom, sa svojim pravima i obavezama i s aktivnostima čiji je cilj da se pruži efikasna pomoć radnicima migrantima u ostvarivanju njihovih prava i njihove zaštite;
- (d) ukine sve zakonske odredbe i izmeni sve administrativne odredbe ili praksu koje nisu saglasne s tom politikom;
- (e) u konsultaciji s predstavničkim organizacijama poslodavaca i radnika formuliše i primenjuje socijalnu politiku koja odgovara nacionalnim uslovima i praksi i omogućava radnicima migrantima i njihovim porodicama da se koriste prednostima koje uživaju njegovi državljani, vodeći istovremeno računa, bez štete po princip jednakih mogućnosti i tretmana, o posebnim potrebama koje oni mogu imati dok se ne prilagode društvu zemlje zaposlenja;
- (f) preduzima sve mere kako bi pomogao i podstakao napore radnika migranata i njihovih porodica da sačuvaju svoj nacionalni i etnički identitet i kulturne veze sa zemljom porekla, uključujući i mogućnost da deca imaju nastavu iz maternjeg jezika;
- (g) garantuje jednak tretman u pogledu uslova rada svim radnicima migrantima koji obavljaju isti posao bez obzira na to kakvi su posebni uslovi njihovog zaposlenja.

Član 13.

1. Član može preduzimati sve potrebne mere koje su u njegovoj nadležnosti i saradivati s drugim članovima da bi olakšao spajanje porodica svih radnika migranata koji legalno borave na njihovoj teritoriji.
2. Članovi porodice radnika migranata na koje se ovaj član primenjuje su bračni drug i izdržavana deca, otac i majka.

Član 14.

Član može:

(a) usloviti slobodan izbor zaposlenja, obezbeđujući istovremeno radnicima migrantima pravo na geografsku mobilnost, s tim da je radnik migrant radi zaposlenja legalno boravio na njegovoj teritoriji u određenom vremenskom periodu koji ne treba da prelazi dve godine ili, ako se njegovim zakonima ili propisima predviđaju ugovori na određeno vreme kraće od dve godine, da je prvi ugovor o radu tog radnika istekao;

(b) doneti, posle odgovarajuće konsultacije s predstavničkim organizacijama poslodavaca i radnika, propise o priznavanju stručnih kvalifikacija stečenih van njegove teritorije, uključujući svedočanstva i diplome;

(c) ograničiti pristup određenim kategorijama poslova ili funkcija kada je to potrebno u interesu države.

III deo

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 15.

Ovom konvencijom članovi se ne sprečavaju da zaključuju multilateralne ili bilateralne sporazume u cilju rešavanja problema koji proisteknu u vezi s njenom primenom.

Član 16.

1. Svaki član koji ratifikuje ovu konvenciju može, izjavom uz svoju ratifikaciju, isključiti iz svog prihvatanja I. i ili II. deo Konvencije.
2. Svaki član koji je dao takvu izjavu može je u svako doba otkazati drugom izjavom.
3. Svaki član za koga je na snazi izjava data na osnovu stava 1. ovog člana navešće u svojim izveštajima o primeni ove konvencije stanje svojih zakona i prakse u pogledu odredaba dela koji nije prihvatio, u kojoj meri su primenjene ili je predloženo da se primenjuju pomenute odredbe i razloge zbog kojih ih još nije obuhvatio svojim prihvatanjem Konvencije.

Član 17.

Saopštenja o formalnim ratifikacijama ove konvencije dostavljaju se generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada radi registracije.

Član 18.

1. Ova konvencija je obavezna samo za one članove Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao generalni direktor.
2. Ova konvencija stupa na snagu po isteku dvanaest meseci od dana kada je generalni direktor registrovao ratifikacije dva člana.
3. Posle toga ova konvencija stupa na snagu za svakog člana po isteku dvanaest meseci od datuma registrovanja njegove ratifikacije.

Član 19.

1. Član koji je ratifikovao ovu konvenciju može je otkazati po isteku perioda od deset godina, računajući od datuma kada je Konvencija prvi put stupila na snagu, aktom koji dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog biroa radi registracije. Otkazivanje stupa na snagu po isteku godine dana od datuma njegove registracije.
2. Za svakog člana koji je ratifikovao ovu konvenciju i koji u toku godine dana neposredno po isteku desetogodišnjeg perioda pomenutog u prethodnom stavu ne iskoristi pravo otkazivanja predviđeno ovim članom, Konvencija će biti obavezna za još jedan period od deset godina, a posle toga može je otkazati po isteku svakog desetogodišnjeg perioda pod uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 20.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada obaveštava sve članove Međunarodne organizacije rada o registraciji svih ratifikacija i otkazivanja koje su mu dostavili članovi Organizacije.
2. Prilikom obaveštavanja članova Organizacije o registrovanju druge ratifikacije koja mu je dostavljena, generalni direktor će obratiti pažnju članova Organizacije na datum stupanja Konvencije na snagu.

Član 21.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostaviće generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija radi registrovanja, saglasno članu 102. Povelje Ujedinjenih nacija, potpune podatke o svim ratifikacijama i otkazivanjima koje je on registrovao saglasno odredbama prethodnih članova.

Član 22.

Kada to smatra potrebnim, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada podnosi Generalnoj konferenciji izveštaj o primeni ove konvencije i razmatra da li je poželjno da se na dnevni red Konferencije stavi pitanje njene revizije u celini ili delimično.

Član 23.

1. Ako Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se vrši revizija ove konvencije u

celini ili delimično, onda, ukoliko se novom konvencijom ne predviđa drukčije:

(a) ratifikacija nove konvencije kojom se vrši revizija od strane jednog člana povlači ipso jure hitno otkazivanje ove konvencije, bez obzira na odredbe [člana 19](#), pod uslovom da je nova konvencija kojom se vrši revizija stupila na snagu;

(b) od datuma kada nova Konvencija kojom se vrši revizija stupa na snagu, ova konvencija prestaje da bude otvorena članovima za ratifikaciju.

2. Ova konvencija ostaje u svakom slučaju na snazi u svom sadašnjem obliku i po svom sadašnjem sadržaju za one članove koji su je ratifikovali, a nisu ratifikovali konvenciju kojom se vrši revizija.

Član 24.

Tekstovi ove konvencije na engleskom i francuskom jeziku su jednako verodostojni.

Ovaj tekst je autentičan tekst Konvencije koju je usvojila Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada na Šezdesetom zasjedanju održanom u Ženevi, koje je zaključeno 25. juna 1975. godine.

U potvrdu čega su svoje potpise stavili 26. juna 1975. godine

Predsednik Konferencije,

Blas F. Ople, s. r.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada,

Francis Blanchard, s. r.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".

NAPOMENA:

^[1] Tekst na engleskom jeziku nije prikazan.